

SZARVAS VILÁG

SZERKESZTŐSÉG:

Belicey-út 9 szám, hová a lap szellem részét illető közlemények küldendők. Kéziratot a szerkesztőség nem ad vissza. Nyilvántartásban egy sor közlési díja 50 f.

Társadalmi és szépirodalmi hetilap

FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. SÁMUEL ANDOR

KIADÓHIVATAL:

Belicey-út 9 szám, hová az előfizetési és a hirdetési pénzek küldendők. Előfizetés: Egész évre 10 k, fél évre 5 k. Vidéken 12 k. Egy szám 20 f.

A ruha.

A természet ezerféle mostohaságával küzködő ősember idejét visszahívja a XX-ik század háború által agy nyomait a kultúrában. Megállapított tény, hogy a sziklaodukba húzódó őskori ember, primitív kényelme, primitív kézzel készített tárgyai dacára sokkal gondtalanabban és jobban élt, mint ahogy élnek a mai cirádás paloták felcícomázva nyomorgó lakói, a létfontosságú dolgok birtokosai. Megállapított tény, hogy a nyers, vad bozontos külsejű félmezitelen ősember mindennap bővében volt a friss pecsenyének s az érdei vadak nyárson sült hús mellett a változatosság kedvéért gyümölcsök, méz stb. szintén bővében voltak. És a ruha sem aggasztotta őket. Az elejtett barlangi medve pompás bundája kitűnő takaró volt a hideg, jég, hó, eső ellen. S ha egy-egy veremmel fogott mammutot zsákmányoltak, szinte azt se tudták mi mindenre használják fel, oly sokféle dolog tellett ki belőle, élelem ruházat különböző szerszámok, eszközök s tudj' Isten mi még? És a mai kultúrember, a technika ezernyi vívmánya, a mindennapi jólét és kényelem biztosítását célzó találmányok légiója közepett, a földmivelés, állattenyésztés, ipar, kereskedelem legmagasabb fokú fejlettsége dacára éheznek nyomorog, vedlett, kopott gunyákban jár és az asszír-görög-római finom művészi szandálokot guyyoló, lármás, esetlen fatalpakon paródiszálja az emberi haladást. Szóvégre alkalmas fonalat nyújtó ipari növények egész sereg áll rendelkezésünkre, gyapjút termelő állatok milliószámra vannak, mégis odajutunk hogy ezen eszeveszett világfelfordulás közepett fügefalevelekkel kell pótolni a testünkről lehullott rongyokat. Nem

őskori ember viselt magán a állati élygőt, de a kultúrember áruja el az állati eredet, mivelhogy vad vérszomjával ostobán odaszorította a kultúra s létbiztosítása legfontosabb feladatát. Rongyos ruháin s saruján a vadon élő csapadék jelzi az elbizakodott kultúra szomorúan neveltséges, leplezhetetlen csődjét.

Háborus képek

Növendékek helyett rühes lovak.

Kohányi Gyula tanfelügyelő az elmúlt hónapban sorra járta Csik vármegye összes köznevelési elemi iskoláit, hogy személyesen szerezzen meggyőződést arról a pusztulásról, amely az iskolákat a megszállás alatt érte. Tapasztalatai szerint a gyergyótölgyesi és gyergyóbékási állami elemi iskolák épületei teljesen elpusztultak. A gyergyóhollói állami és a gyergyótölgyesi gör. keleti iskolák épületeiben rühes lovakat ápolnak, a magyar kultúra és a világháború épen nem nagy dicsőségére.

Amit nem lehet megfizetni.

Szakemberek aggasztó módon nyilatkoznak a fenyegető ruhaválságról. Jelenleg ugyanis ezernégyszáz, ezeröttszáz koronába kerül egy valamire való ruha, esetleg ezernyolcszáz koronába és minden jel arra mutat, hogy ez az áremelkedés még nem dühöngte ki magát teljesen, őszre mikorára érvénybe lép a ruharendelet, kétezer koronát is kell fizetni egy öltöny ruháért. Megesik ily körülmények között, hogy télire újságpapírossal leszünk kénytelenek pótolni a ruhát. Milyen sokat is érne most kedves rokona-

inknak a csimpazo'n vagy g-ril-láknak zórbundája! Szinte azdaságos dolog lenne visszatérni az őstermészethez?

Szabadságolják az öreg népfelkelőket.

A honvédelmi miniszter közérdekű jelentéssel bíró leiratot intézett a vármegye törvényhatóságához, melyben sürgető intézkedések az iránt, hogy az egyre csökkenő hadifogoly-munkás számminőségű munkásságát olyan 1868—69 évfolyambeli népfelkelőkkel, akiket e címen mezőgazdasági és ipari munkákra mielőbb szabadságolnak.

Az orosz és román béke, mint ismeretes, nagy befolyással volt a Magyarországon levő hadifogolylétszám csökkenésére. Ugy a mezőgazdaságnál, mint az ipari- és kereskedelmi vállalatoknál dolgozó hadifoglyoknak tekintélyes része felszabadult és e téren nagy hiány állott be. A honvédelmi miniszter tehát ezen a helyzeten akar segíteni, amikor kimondja, hogy szükségessé vált az 1868—69 évfolyambeli mezőgazdasági munkára való mielőbbi szabadságolása, a rendelet értelmében július 1-től szeptember 15-ig van folyamatban, míg az 1869. évfolyambeli szeptember 16-tól december 31-ig szabadságoltatnak.

Addig is, mondja a rendelet, az említett évfolyambeli szabadságolt katonák a közigazgatási hatóság részéről igénybevétehetőek. A rendelet szerint:

1. Azon mezőgazdák, akiknek 10 hold, vagy azt meghaladó birtokuk van, a saját földjükön foglalkoztathatók, az önálló iparral és kereskedelemmel bírók saját ipari, vagy kereskedelmi telepükön foglalkoztathatók.

CLUBSPECIALITE GARANTAPAPIR ÉS HUVELY
MODIANO FELTUMULHATATLAN



P. & Modiano

2. A tiz holdon aluli gazdák részére, lehetőleg lakóhelyükön, vagy annak közelében felállítandó őrhelyekre sorozandók,

3. Ipari- és kereskedelmi szakmunkások lakóhelyükön a közigazgatási hatóságnak adatnak át és onnan fogják őket a megfelelő ipari, illetőleg kereskedelmi pontokra dirigálni.

4. Ipari napszámosok nagyobb ipari vagy kereskedelmi üzemekre dirigáltatnak.

Ezek alapján tehát az öreg bakancsosok mégis csak hazakerülnek s szülőföldjük rögeit tapodhatják a falu talpu civil-cipőben.

H I R E K

— **Személyi hír.** Mint értesülünk Mélt. dr. Krecsmarik János udvari tanácsos, volt országgyűlési képviselőnk a napokban, rövid tartózkodásra községünkbe érkezik. Érdeemesnek tartjuk megemlíteni, hogy az uralkodó szavától nátha ő sem került ki, melyből azonban szerencsésen felépült.

— **Kinevezett tanító.** Községünk jeles szülöttét, Pribelszky Pál okl. tanítót, tart. honv. hadnagyot lapunk volt szerkesztőjének egyik legműködősebb tanítványát a vallás- és közoktatásügyi miniszter áll. elemiiskolai tanítónak nevezte ki Pribelszky Pál évek óta teljesít harctéri szolgálatot, a hősiesség és hazafias lelkesedés olyan melegével, hogy példás vitézségével és kötelességtudásával megszerezte a kis- és nagy ezüst vitézségi érmet, a signum laudis, továbbá a Károly-keresztet is. Ilyen tanító kezébe a jövő generáció szellemi és lelki kiképzését nyugodtan teheti le minden szülő, mivelhogy méltó disze és büszkesége a hazafias érzésű, derék magyar tanítói karnak.

— **Halálozások.** Közbecsülésben álló özvegy uriaszony vált ki az élők sorából az elmúlt héten. F. hó 21-én reggel ugyanis özv. Sárkány Ferencné szül. jászberényi Kalmár Mária váratlanul elhalálozott. A példás szorgalmu, nemes vallásos lelkületű urnót f. hó 23-án délután helyezték örök nyugalomra, az ev. új-temetőben levő családi sírboltban, őszinte, igaz részvét mellett. Halálát két nőtestvére özv. Valent Jánosné és Molnár Istvánné, azonkívül kiterjedt rokonság gyászolja. Béke poraira!

Ugyancsak egy általános tiszteletben álló polgártársunk Oravec János ny. tisztviselő fejezte be munkás földi életét f. hó 19-én. Őszinte részvét kísérette utolsó útjára. Béke poraira!

Mert mindenki kereskedő lett.

A vasuti kocsi ablakában mindenki a a termést becsülgeti, a legelésző nyáját gusztálja, a vontató ökröket méregeti, mintha mindenki kupec lett volna az országban. Váróteremben, ebédlőben, társaságban, balatoni holdfénynél, utazókocsin csak üzletről hallasz beszélni mert mindenki kereskedő. A remények, a tervek, a koholások, az üzleti szempontok, a spekulációk országa lett Magyarország.

— **Ujabb szarvasmarha-rekvirálás.** A héten megjelent kormányrendelet újabb 1400 darab szarvasmarhának augusztus 31-ig való beszolgáltatását követeli a vármegyétől. Az igényelt mennyiség a vármegyey szarvasmarhaállományát tekintve önmagában is érzékeny megterheltetése a vármegye állattartó közönségének, amely csak igás, tejelő és tenyészanyag állományának megcsorbitásával tudja a követelést teljesíteni.

— **A korai káposztát savanyítási nem szabad.** A közéletmezősi miniszter általános érvényű rendeletével a nyári korai káposztának iparszerűleg való savanyítását további intézkedésig betiltotta. A rendelkezés célja az, hogy a korai káposzta a lakosságtól ipari és üzleti célokra el ne vonassék és a téli káposztaszükségletre majd csak a kései káposztatermés használtassék fel.

— **Jön a cérnaegy 100 méter hosszú cérnaadaggal.** A legilletékesebb helyről szerzett értesülésünk szerint sok-sok millió méter cérna készítése van folyamatban a magánháztartások részére. Ez a nagy cérnamennyiség legkésőbb július végéig elkészül és augusztus elején már kikapják úgy a cérnaegyét, mint a cérnát. Az első mennyiség minden háztartás részére 100 méter cérna lesz, azon a méltányos maximális áron, melyet a kereskedelmi minisztériumban megszabtak. Ezt a mennyiséget mintegy két hónap múlva újabb cérnakiosztás fogja követni.

— **A fejkvóta csökkentése.** A lisztárakat a következőkben állapította meg a főispán: tészta liszt kilogrammja 3 korona 30 fillér, főzöliszt 90 fillér, kenyérliszt 56 fillér, kenyér 64 fillér. Az ellátatlanok augusztus 15-ikéig a városháza termében kenyér- és lisztjegyet kaphatnak, amelyek ellenében a kenyér és lisztadagok szintén augusztus 15-ikéig szolgáltatnak ki a már összeírt lisztkereskedésekben, illetőleg sütődekben. A fejkvóta a csekély készlet következtében redukáltatván, augusztus 15-ikéig 150 gramm liszt vagy 200 gramm kenyér naponta.

— **A gyopárosi tó áldozata.** Szomorú véget ért egy szép 18 éves orosházi leány, Szabó Etel. Több leánytársával kirándulást rendezett a Gyopáros tóra. Vidáman tréfálkozva gondtalan jókedvel láttak neki a fürdésnek. Szabó Etel csak a sekély vízben fürdött, mivel nem tudott uszni. Fürdés közben a napon sütkeztek s a szerencsétlen leányka az ugró deszkára telepedett, honnét azonban lebillent a mély vízbe. Kétségbeesetten fuldoklott s mire kétségbeesett leánytársai segítséget hoztak, már csak holtan fogták ki a korai véget ért, viruló hajadont.

— **Az őssötétség maradványa.** A kiváló szellemű s liberális gondolkodású ref. püspök, Balthazar Dzs. gy. ünn. pi. her. á. deb. vesz. az alábbi részletet, mely a felekezeti türelmetlenség jellemrajzát mesteri vonásokkal ecseteli és pedig a következőkép: „Az emberiség szellemi fejlődésének és erkölcsi nemesülésének útjában az előítélet a legkártékonyabb akadály mert az előítélet az int. j. k. tualitás fényvel beszórt területéről teljesen kiközösített lelki folyamat. Ha ugyan a „lelki“ epitteton egyáltalában megilleti. Az előítélet még annak az össötétségnek a maradványa lehet, amelyben a nagy világkhaosz kavargott minden rend, irány és erkölcsi cél nélkül. Az előítélet ennek a sötétségnek a rongydarabja s belőle a világosságra teremtet emberi lélek csak a lealacsonyodás és szégyen ruháját szabhatja magára.“

— **Az ipariskola helyiségében** lévő vöröskereszt kórházban ápolt sebesült és beteg katonák részére adakoztak: N. N. 2 koronát és nagy-tiszteletű Kelló Gusztáv ur utján özv. Janurik Jánosné 50 koronát. A nemes szívű adakozóknak hálás köszönetet mond: Dr. Dériné kórházi gondnok.

— **Pusztulánk veszünk** Tolna és Somogy református községeiben háborus születés vagy egyáltalán nincs, vagy csak tört százalékban vagy pláne ezrelékben lehetne azt kifejezni.

Mire fog ez vezetni: gondolhatjuk. Siklóson az egyházi anyakönyvek szerint 1875-ben 1500 lelket tett ki a református gyülekezet. Ma 900-an vannak. Egy másik községben, 1878-ban még 1400 volt a református magyarok lélekszáma. Más vallásu akkor még nem volt a faluban. Ma a reformátusok nincsenek többen 700-nál. Tompa Mihály költői sorai tehát ismét aktuálisak lettek: „Pusztulunk, veszünk, mint oldott kéve széthull nemzetünk.“

— **Nőket is alkalmaznak a hadsereg szolgálatában.** A hadseregnek úgy a hadszíntéren, mint a mögöttes országrészben női munkaerőkre van szüksége. A női munkaerők illetményei: Alapfizetés 120—160 K, hadi pótlék havi 40 K, étkezési segély, havi 40 K, szállás segély vidékeken nap. 1 K. Ezenkívül félvenként busz-rzsi áron egy pá félta'p sarok fo'ttal é év n-ként ugyancsak beszerzési áron egy pár cipőre való teljes anyag.

— **Egy lap az elvadult vidéki viszonyokról.** Egy tekintélyes fővárosi lap megdöbbenő részletek közöléséről a példalagazdálkodásokról, miket a termelők követnek el az ellenőrző hatóságok erélytelensége miatt. A többi között az illető lap ezeket írja: „A vidéken teljesen elvadult viszonyokkal a hatóságok egyáltalában nem törődnek.

Itt nem ismernek makszimális árakat. Itt a piacon teljesen megdőlt az az elmélet, hogy háborus időben minden élelmiszer a közfogyasztásé. A tanyai paraszt, ha a heti piacon nem tudja az áruját olyan árért eladni, amely neki konvenial, visszaveszi és legfőjebb maga fogyasztja el. A köröskörül dus termelőkkel határolt mezőberényi piac drágább, mint a budapesti bármelyik vásárcsarnok. Próbáltak már makszimális árakkal operálni, de a kísérlet balul ütött ki: hetekig nem jött áru a piacra.

Most a békési járás főszolgabírója úgy állja meg a kérdést, hogy a piaci ár egyzékét hirdetmény alakjában ki függeszteti, úgy a piac félreeső sarkán, azonban a betartást nem ellenőriztetik ezzel is kifejezve azt, hogy az egész makszimálási komédiát nem kéik komolyan venni.“ Ime ilyen sötét képet festenek arról az irigyelt boldog vidéki állapotokról.

— **A kúpecok országa.** Mind nagyobb csőmérrel emián az országban üzletelés. Szarvason mely valósággal lázba ejtette hazánkban az embereket. Valósággal „kis piszkos Amerika“ lettünk. Mint egy harctéri ember írja; „Hazánkból valóban a kúpecok országa lett. Rang, társadalom, életkezési különbség nincsen gsefte mielőki, ed, e, drágít, öv-tit a történelmi osztály, úgy, mint a ragadozó bank, a paraszt, a zsidó, az agrár, a merkantilista, az intelligencia, a bugris, a képviselő és a választók.

A tisztességnek nincs értéke, a csiszolt ész, tanultság, becsületes igyekezet, rátermettség, lelki előkelőség mit sem ér, a mőhő pénzvágy, a furfang, a kiméletlen, nyers erőszak skrupulusok nélkül hengereli le, ami vagy aki utjában áll.

— **Meghívó.** A helybeli református egyház tagjai az 1918. évi aug. 4-én délután 3 órakor a főgymnázium tornacsarnokában megtartandó lelkészválasztásra ezennel meghivatnak. Az elnökség.

Nyiltér.

E rovatban közöltekért nem vállal felelősséget szerkesztőség.

Mindazok kik e hó 21-én szeretett testvérünk, sógorunk **Oravecz János** nyug. m. kir. adótárnok gyászos elhunytá alkalmából végtisztességén megjelentek, fogadják ez uton legőszintébb köszönetünket,

a rokonság.

Színészet.

Lezajlottak a fényes sikerű utolsó előadások is. Szombat egy hete „Cabaret“ előadás volt. Minden talpalatnyi helyet kihasználtak a nézőtérén. A zenészek helyén szinte életveszélyes tolongás volt s egy személynek sem megndő hely-n ketten is szorongan. A konferánsz Pesti élénkbebb volt, mint máskor. A műsor is változatos, bár itt-ott csekélyebb értékű számok akadnak. A közönség körében elhangzott kritika jellemzésére ellestünk az utcán egy megjegyzt. Egy ereskedő ember szólott társához: „No hallod, egész fővárosi műsor volt!“ Vasárnap a demokráciának „Milliomos Kati“ netfőn a hótvolákek egy-naz. Tomblak. r. ot a szenzációs látványos bolondság. Kedden a „Vengerkák“ előadása zárta be a zajos nyári színi szezont. Pesti Kálmán jutalomjátéka volt, akit melegen ünnepeltek, mint csupa jeles kvalitásokkal rendelkező, igazan rokonszenves ve'er'n i é.

Nem bocsátkozunk a társulat távozásával hozadalmas elmélkedésekbe. Csupán egy megjegyezni valónk van a tulságoson takarékos direktor szá-

mára. Ugyanis, ha a jövőben ismét lesz szerencsénk hozzá s társulatához, ne sajnáljon megfelelő hangu énekesnőket is alkalmazni, az igaz, hogy azok magasabb gázsit kívánnak, no de az a közönség, mely olyan meleg érdeklődéssel pártolta társulatát megérdemel annyi figyelmet, hogy drámapenzért tisztességes művészi álló énekesben is része lehessen. Ugyanez állana a férfi énekesekre is, csak hogy itt könnyen mentheti az igazgató magát azzal, hogy a legelő felmentett. A társulat tagjainál melegen ösztöjtük a jövőben azt is, hogy nagyobb megértéssel és rokonszenvvel viseltessenek egymás iránt, mivel az elmúlt szezomban egymással szemben való ellenszenvöknek nemcsak a színpad mögött engedték szabad folyást, de nem egyszer nyilt színen is esetlenül és bosszantóan juttatták kifejezésre ellenségeskedésüket. Már pedig csuf és visszataszító dolog, ha a művészet a való élet kicsinyeskedéseivel ábrándítja ki az embereket.

Megfelelő lakásokat keresek

**tanítónőképző-intézeti
növénydékek részére,**
akik egyébként teljes ellátást az intézetben nyernek.

Szíves ajánlatokat mielőbb kér

NIKELSZKY ZOLTÁN
igazgató.

Egy nőifodrászjót

keresünk többen bővebb felvilágosítást a kiadó hivatalban.

Tanoncznak

felveszek jóra való fiut szüleinél való ellátásba, fizetéssel.

Podani János
vas- és festékkeresk.

Kiadó üzlet helyiség.

Blaskó Jánosné Kossuth utca 38 számú házában ugyan ott egy erős üzlet ajtó eladó.

Ma 1918. júl. 28-án

Tellert Károly és Dr. Szemző Imre

gyógyszertára nyitva.

Laptulajdonos és kiadó:
Özv. SÁMUEL ADOLFNE

Legfinomabb Leonardt, Kuhn, Brause és Schöler-féle acél IRÓ-TOLLAK
Valódi törölő (radír) GUMIK kaphatók: SÁMUEL A. könyv-, papír- és
írószer kereskedésében Szarvason.

NA HIRDETNI AKAR

HÁZELADÁSZ, FÖLDELADÁST

VÉZELZ VAGY BÉRLETET STB.

FORDULJON CSAK BIZALOMMAL KIADÓHIVATALUNKHOZ.

Lapunk óriási elterjedtsége a legnagyobb biztositék arra, hogy a benne közölt hírdetések jó eredményekkel járnak.

Könyvnyomdáskan minden kiváltott nyomtatványokat, rövid idő alatt készítenek.



Könyvkereskedésünkben divatos levélpapírok, irodai felszerelések, jutányosan kaphatók.

ALKALMI és MŰVÉSZI KÉPESLAPOKBAN DUS VÁLASZTÉK.

Egy hú kinek 2 k zép s tleg 6 elemi

iskolája van

t a n u l ó n a k

lapunk nyomdájában felvételik.

Kifutófiu

lapunk nyomdájában felvételik.

A csodás hatású FÖLDES-féle

MARGIT SZAPPAN

a modern szépségápolásnál nélkülözhetetlen. — Ezen teljesen lugmentes, legfinomabb növényzsirokból készült, kellemes szagu, kitünően habzó szappan igen kiadós, miért is családi használatra a legalkalmasabb.

Pár nap alatt

eltüntetett szeplőt, májfoltot mittedszert, pattanást. A pórusokaalapot san kitisztítja s biztos és gyors hatása folyton ugyszólván

lemossa

a bőr tisztátlanságát, úgy, hogy nyoma sem marad a szépséghibáknak. világhírét pedig annak köszönheti, hogy egyszersmindenkorra elmulasztja

a szeplőket

Ára 90 fillér. Kapható minden gyógyszertárban s drogu kereskedésben. Hozzávaló Margit-Crémo 1.20 és 2 K-ás téglékben, Margit-Pouder 1.20. Gyártja: Földes Kelemen gyógyszerész Aradon.

3-25

HÖLGYEIM

HÖLGYEIM

Csakis MARGIT gyógytá-
Teffert Károly MARGIT rában kapható
Szarvas, Szent István király-útca 170.

A bőrápolást célzó készítmények virága, mely a bőrápolási igényeket a legideálisabb mértékben kielégíti, mely a bőr szépségét, finomságát, üdeségét meglepően alig néhány nap alatt előmozdítja és elragadóvá teszi, az

„ORCHIDEA” Arolenós Crème

Zsíros éjjeli, zsirtalan nappali használatra. Ára 6 5 2.

Állandó nagy raktár eredeti üvegekben: omo sz, görcs-...epk, c.u-ér köszvény-aether, fluidok, sertésvész stb. elleni szer, valamint a legtöbb bel- és külföldi gyógyszerészeti különlegességek

CITROMOT tökéletesen helyettesítő háztartási cikk a Citrom-Tabletták. Do. 2 k. T. ic a olásban Féregirtó, továbbá méregmentes Egér és Patkány tömegirtó szerek! Lábizzadás elleni készítmények! Gyomor és vértisztításra rendkívül lenyhe hashajtó házi-szer a MARGIT-LABDACS Dob. 60 f.

OLCSÓ

papirhulladék

kapható SÁMUEL A.

könyvnyomdájában.

Gyűjtősnak a legjobb

ban megtevel.

Ára különként 20 fillér

Legkisebb vétel 10 kg.

SÁMUEL ADOLF KÖNYV- ÉS PAPIRKERESKEDÉSE

Legújabb

kiadású 'an önyv', els' inőségű, szabadalmazott rajzömbök, legkitünőbb redeti svájci tühegyü körzők, olaj- és vízfestékek, tus, mindenféle írószeres és füzetek a legjobb minőségben jutá yos ár-an bes r zhatók.



Szépirodalmi művek III

Iskolás-táskák nagy választékban.

NYOMATOTT SÁMUEL ADOLF KÖNYVNYOMDÁJÁBAN SZARVASON.